

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 1327198
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

7/41491 GK 106
7/45092 GK 155
7/45261 GK 160
7/45263 GK 160
12 Temmuz 2021
7/45347 GK 163
7/45348 GK 163

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA 7/45349 GK 163
7/45346 GK 167
7/46138 - 46145 GK 16

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

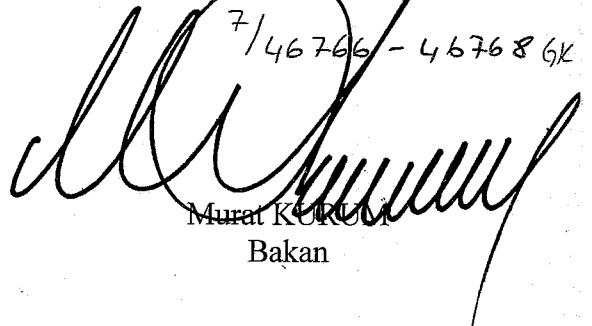
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/46288 - 46291 GK 1

7/46488 - 46489 GK 17

7/46628 - 46629 GK 1

7/46766 - 46768 GK

Murat KURBAN
Bakan

7/43965 GK 137

7/44313 - 7/4314 GK 142

EK:

-Liste (7 Adet, 10 Sayfa)

-Cevap Yazısı (121 Adet, 247 Sayfa)

7/44642 GK 151

7/44885 GK 151

7/44971 GK 154

7/45152 GK 159

7/45257 - 45258 GK 160

7/45464 GK 164

7/45628 - 45629 GK 167

7/45842 - 45854 GK 168

7/45873 GK 168

7/46137 GK 169

7/46418 - 46421 GK 172

7/46941 GK 178

**DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN SEMRA GÜZEL'İN
TBMM 7/45473 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

7165473
52 164

SORULAR

Son zamanlarda, Dicle nehrinin akış güzergâhındaki farklı lokasyonlarda özellikle Başaklı Köyü ve Ortaviran Mahallelerinde su yüzeylerinde ve kıyılarında toplu balık ölümleri olduğu görülmektedir. Balık ölümlerinin yaşam alanlarındaki kirliliğin arttığının ilk göstergesi olduğu bilinmektedir.

Bölgede yaşayan yurttaşlar, yaşanan balık ölümlerinin Silvan ilçesinin Mir Aliyan köyünde yapılan baraj ve hidroelektrik santrallerinin neden olduğu ekolojik tahribattan kaynaklandığını ifade etmektedirler.

Yine Diyarbakır'ın bir çok ilçesinde işletilen kum ocaklarının doğayla uyumlu bir standartta çalıştırılmaması, fabrikalardan çıkan ve nehlere, barajlara dökülen atık suların filtre edilmeden veya arıtılmadan dökülmesi, en önemlisi de gerekli denetim ve kontrollerin ilgili kurumlara yapılmaması nedeniyle söz konusu çevre kirliliğinin arttığını ifade etmektedirler.

Diyarbakır'da giderek yaygınlaştırılarak yapılan endüstriyel tarım ile birlikte kullanılan zirai ilaçlar da suyu ve toprağı kirletmektedir. Zirai ilaç kullanımının belirli bir standardının olmaması ve bu anlamda yapılan denetimlerin yetersiz olması ekosisteme büyük zararlar vermektedir.

Çevre kirliliğinin artıran tüm bu etkenlere karşı önlem alınmaması, balık ölümlerini artırdığı gibi halk sağlığını da etkileyerek içme ve sulama amaçlı kullanılan sularımızın geri dönülmez bir biçimde kirlenmesi ile sonuçlanmasına neden olmaktadır.

Bu bağlamda ;

- 1- Dicle nehrinin akış güzergâhındaki farklı lokasyonlarda özellikle Başaklı Köyü ve Ortaviran Mahallelerinde su yüzeylerinde ve kıyılarında görülen toplu balık ölümleri Bakanlığınızın bilgisi dâhilinde midir?
- 2- Dicle nehrinde meydana gelen balık ölümlerinin nedeni nedir? Yaşanan balık ölümlerine ilişkin herhangi bir araştırmanız oldu mu? Balıklardan numune alarak gerekli incelemeleri yapıp konuya açıklık getirmek adına bir girişimde bulunacak mısınız?

- 3- Nehir yatağı içerisinde farklı noktalarda su analizlerinin yapıp canlılarının olumsuz olarak etkilendiği parametrelerin belirlenmesi amacıyla yapmış olduğunuz herhangi bir çalışma mevcut mudur?
- 4- Diyarbakır'da bulunan nehir ve barajlara atık sularını bırakan işletme ve fabrikalara gerekli denetimler yapılmakta mıdır? Yapılan denetimlerin raporların sonuçları ve varsa bulguları nelerdir?
- 5- Diyarbakır'da içme ve sulama amaçlı kullanılan suların arıtmaları ne sıklıkta yapılmaktadır? Yapılan arıtma çalışmalarının parametreleri nedir?
- 6- Diyarbakır'da ÇED raporu olumlu verilen kaç HES işletmesi vardır? HES işletmelerine hangi aralıklarla denetim yapılmıştır? Yapılan denetimlerin raporlarının sonuçları ve varsa bulguları nelerdir?
- 7- Diyarbakır'da işletilen kum ocaklarına Bakanlığınız tarafından yapılan son beş yıldaki denetim çalışmalarının raporunun sonuçları ve varsa bulguları nelerdir?

CEVAPLAR

Su kirliliğinin önlenmesi, su kalitesinin korunması ve atıksularının bertarafına ilişkin çalışmalar, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna dayanılarak çıkarılan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ve Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği çerçevesinde yürütülmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunun 11'inci maddesine ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununa istinaden atıksu altyapı yatırımlarını gerçekleştirmek ve mevzuata uygun şekilde işletilmesini sağlamak görev, yetki ve sorumluluğu atıksu altyapı yönetimlerinin uhdesinde bulunmakta olup, söz konusu yatırımların gerçekleştirilmesi ve mevzuata uygun şekilde işletilip işletilmemesi hususları Bakanlığımızca takip edilmektedir.

Dicle Nehri'nde meydana gelen balık ölümleri ile ilgili gelen ihbara istinaden 24.04.2021 tarihinde Diyarbakır Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz, Diyarbakır İl Tarım ve Orman Müdürlüğü (Su Ürünleri Şubesi), Diyarbakır Bismil İlçe Tarım Müdürlüğü personellerince Dicle Nehri yatağında ve farklı lokasyonlarda balık ölümlerinin gerçekleştiği tespit edilmiş olup ilgili laboratuvara gönderilmek üzere balıklardan numune alınmıştır.

Dicle Nehrinde meydana gelen balık ölümleri ile ilgili 26.04.2021 tarihinde ilgili laboratuvara gönderilmek üzere alınan numunelere ilişkin 30.04.2021 tarih 2021/320 sayılı analiz raporunda; "balıklarda tespit edilebilir düzeyde pestisit (zehirlenme) bulunmadığı" belirtilmiştir.

21.02.2015 tarih 29274 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren "Yer Üstü Suları, Yer Altı Suları Ve Sedimentten Numune Alma Ve Biyolojik Örnekleme Tebliği" kapsamında alınabilen su numunelerine ilişkin denetim ve kontrol yetkisi Tarım ve Orman Bakanlığı DSİ Genel Müdürlüğündedir.

Diyarbakır'da yapılması planlanan Hidroelektrik Santralleri için ÇED Yönetmeliği kapsamında Bakanlığımız tarafından verilen 4 adet ÇED Olumlu Kararı bulunmakta olup ÇED Yönetmeliği kapsamında incelemesi devam eden ve tamamlanan projelerin bilgileri; Çevresel Etki Değerlemesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfası (<https://ced.csb.gov.tr/duyurular>) ve 81 İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerinin internet sayfası "Duyurular" başlığı altında halkın erişimine sunulmakta olup projeler için oluşturulan İl, İlçesi, adı, proje sahibi, sektörü, toplantı ya da karar tipi filtrelerinden sorgulama yapılabilmektedir. Bununla birlikte Çevresel Etki Değerlemesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında (<https://ced.csb.gov.tr>) ÇED Kararları, ÇED Olumsuz Kararı verilen projeler ile ÇED Olumlu Kararları verilen projelere ulaşılabilir.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler kapsamında, ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır.

Yapılan denetimlerde çevre mevzuatında belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır. Ayrıca fiilin diğer kanunlara göre suç oluşturması halinde Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunların uygulanması için adli makamlara suç duyurusunda bulunmaktadır.

Bu kapsamda Bakanlığımızca 01.01.2019-09.06.2021 tarihleri arasında birleşik denetimler dahil olmak üzere su konusunda 63 denetim yapılmıştır. Atık konusunda yapılan 4 denetimde 321.743 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Ayrıca Bakanlığımızca 01.01.2019-09.06.2021 tarihleri arasında HES konusunda 2 ani denetim yapılmıştır.

Bakanlığımızca 01.01.2017-03.06.2021 tarihleri arasında Madencilik Sektöründe 246 adet denetim yapılmıştır. Yapılan 18 denetimde 608.412 TL idari para cezası uygulanmıştır.